

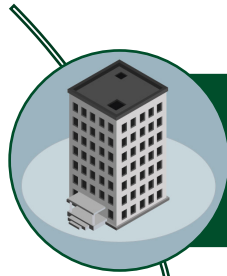
På full fart mot sirkulær og klimanøytral betong

Vetle Houg | Regionsmøte Nord
05.03.2023

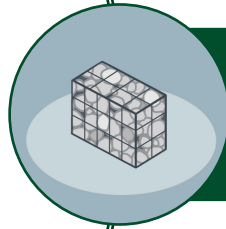
Den lange veien mot sirkulær og klimanøytral betong

Vetle Houg | Regionsmøte Nord
05.03.2023

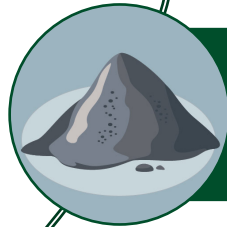
Det sirkulære samfunn

Unngå å lage avfall

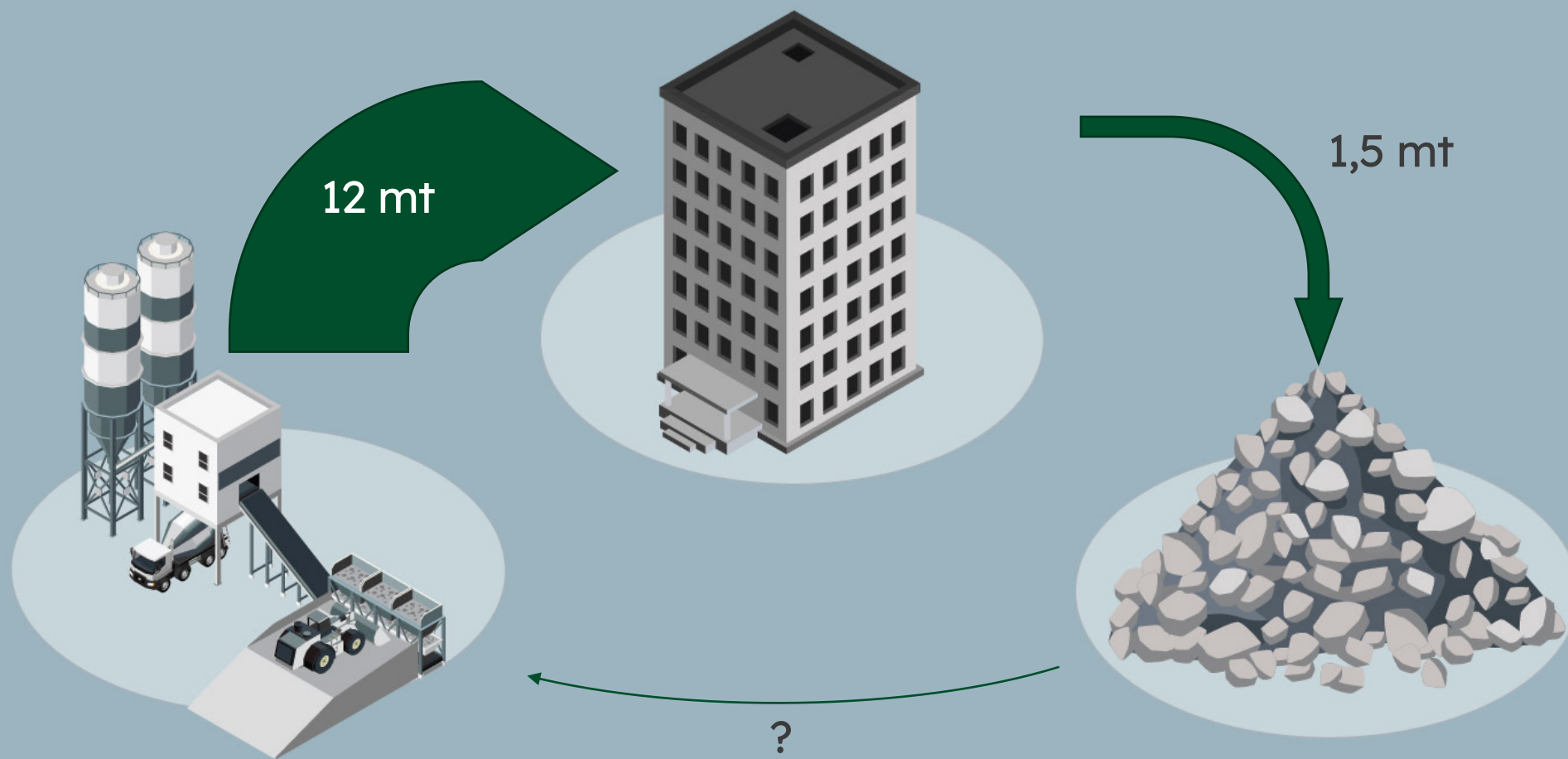

Bruke ting om igjen

Redusere uttak fra naturen

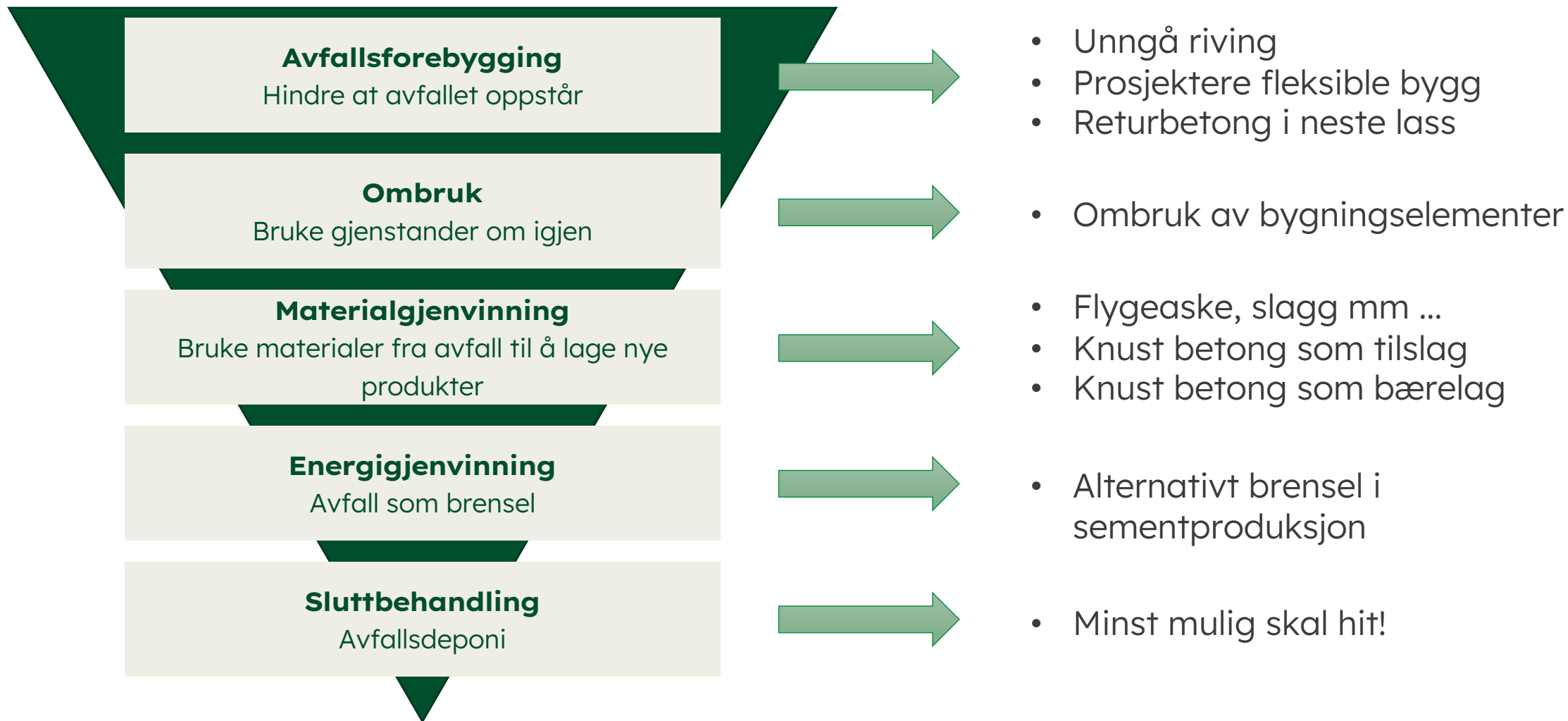
Materialstrøm i betongnæringen

Betongnæringens avfallspyramide

Betongnæringens avfallspyramide

Sement har sin sirkularitet ...

- Flygeaske og slagg ble tidligere deponert, nå er de blitt produkter
- Andre industrielle restprodukter benyttes for å erstatte gips, aluminium, jern og silisium
- Alternative brensler erstatter kull

Pukk/grus/sand har sin egen sirkularitet ...

90,6 millioner tonn pukk, grus og sand produsert i Norge i 2021

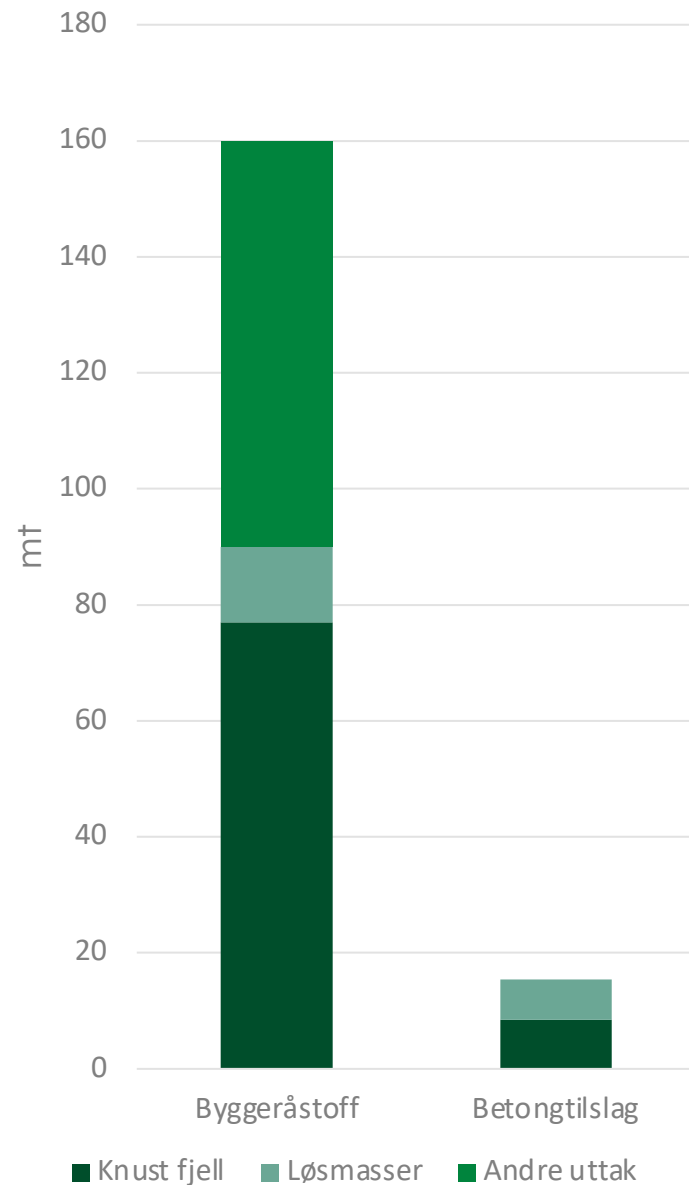
17 % er betongtilslag

- 15,7 millioner tonn totalt, inkludert en vesentlig eksport
- Ca 10-11 millioner tonn i Norge

Andel resirkulerte materialer utgjør 2,6 %

- Men lite til betongtilslag

Ressursuttak fra geosfæren

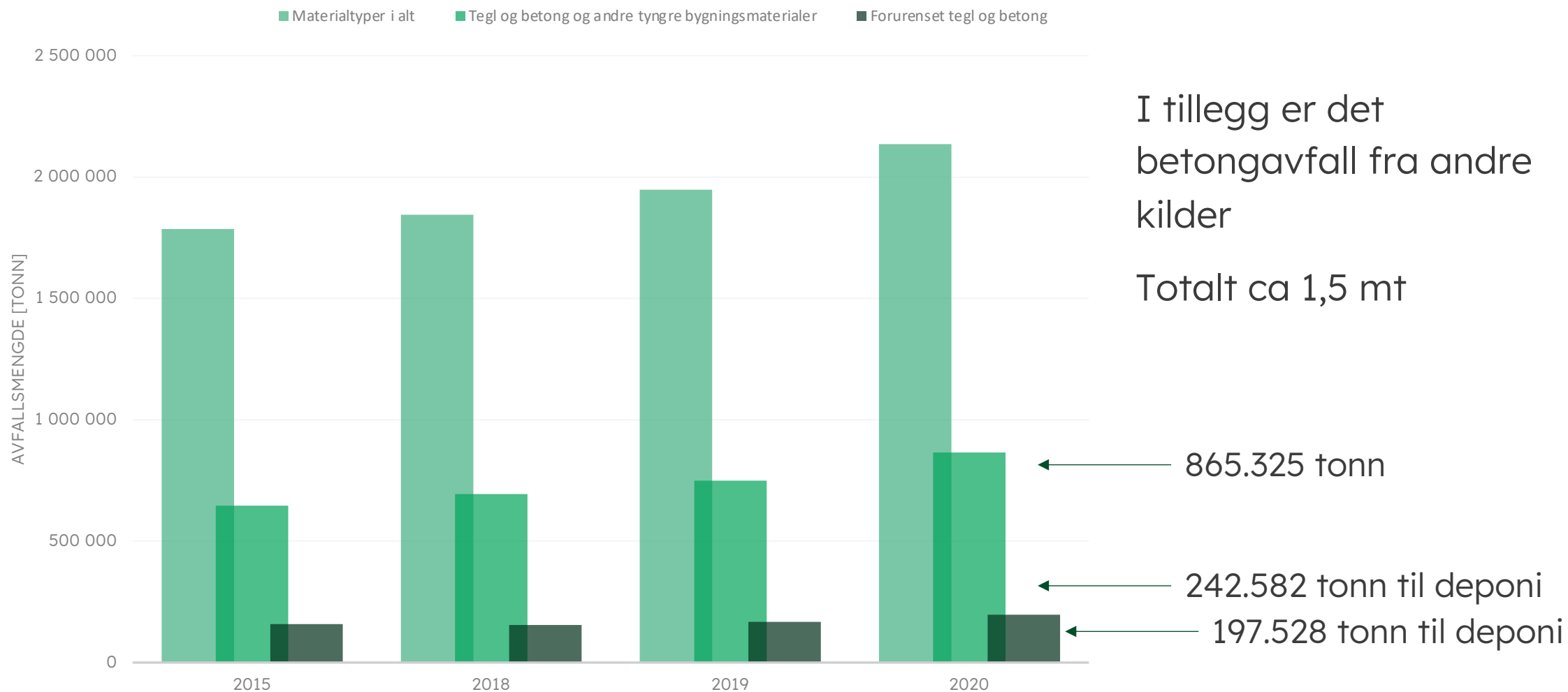
Uttak med konsesjon: 91 mt

Uttak uten konsesjon: 70 mt (anslag DMF)

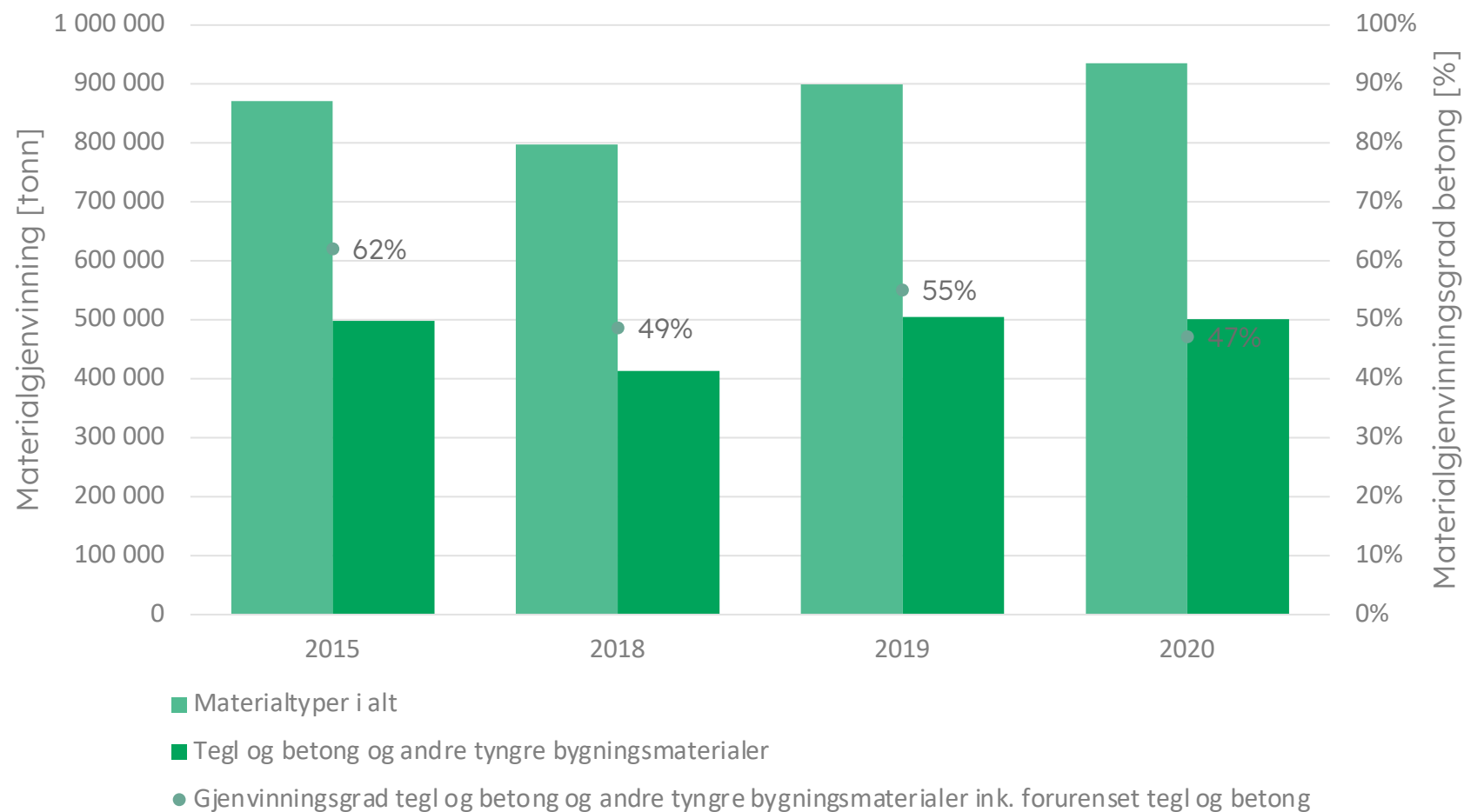
Det er en stor utfordring å utnytte de enorme ressursene som tas ut uten konsesjon på en bedre måte!

Total mengde bygg- og anleggsavfall

Materialgjenvinning av betongavfall

Betongavfall fra ulike byggeaktiviteter

Årlig betongavfall fra nybygg utgjør ca 1 %

Rivningsbetong og avfall fra rehab tilsvarer ca 8,3 % av årlig betongproduksjon

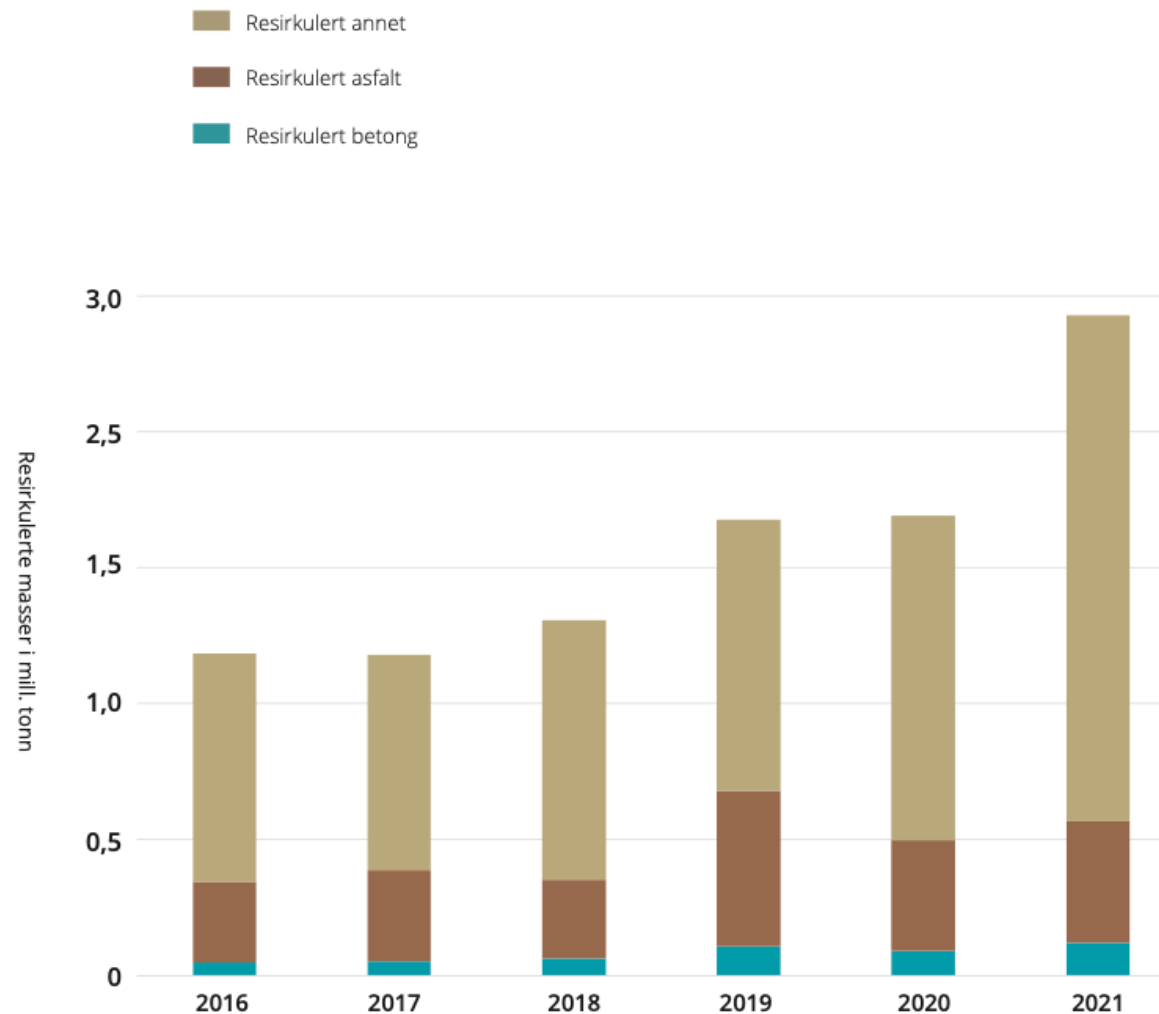
Hvor mye mottar pukk- og grusbransjen?

Betongavfall utgjør 120.000 t

Altså mindre enn 10 % av totalt avfall fra betong og tegl

Det er primært avfallsbransjen som håndterer *ressursen knust betong*

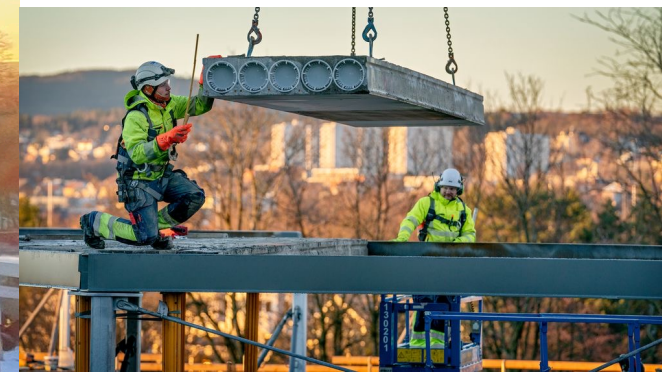
Resirkulerte masser i perioden 2016-2021

Ombruk og gjenbruk

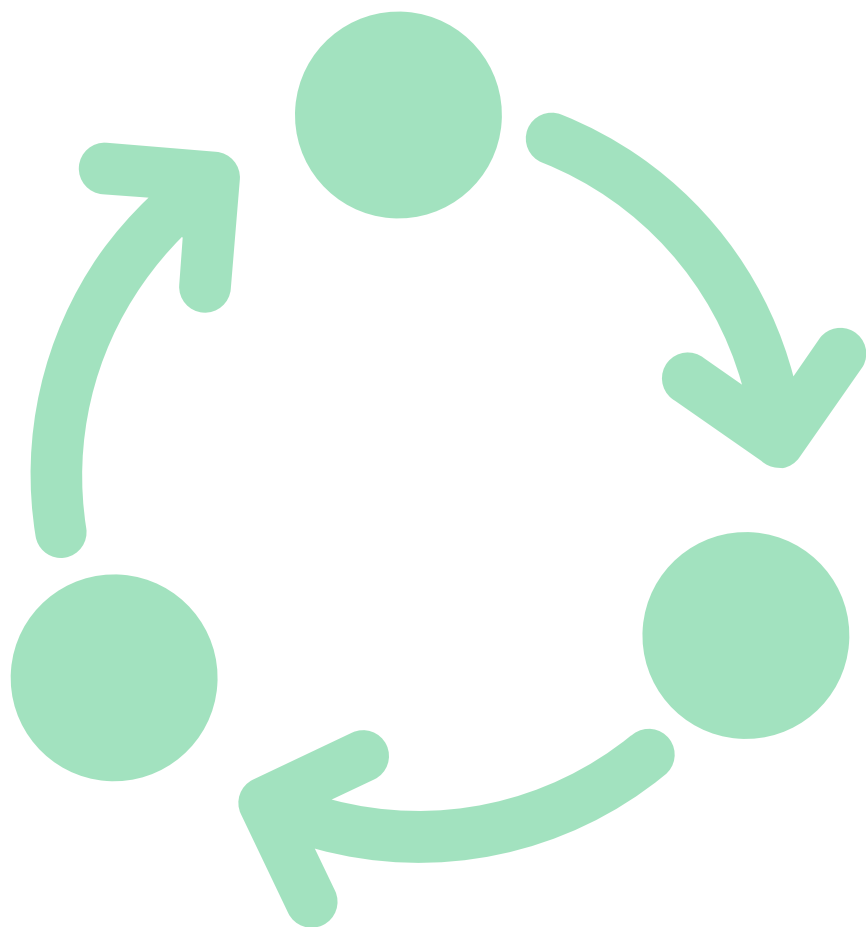

Ombruk og gjenbruk

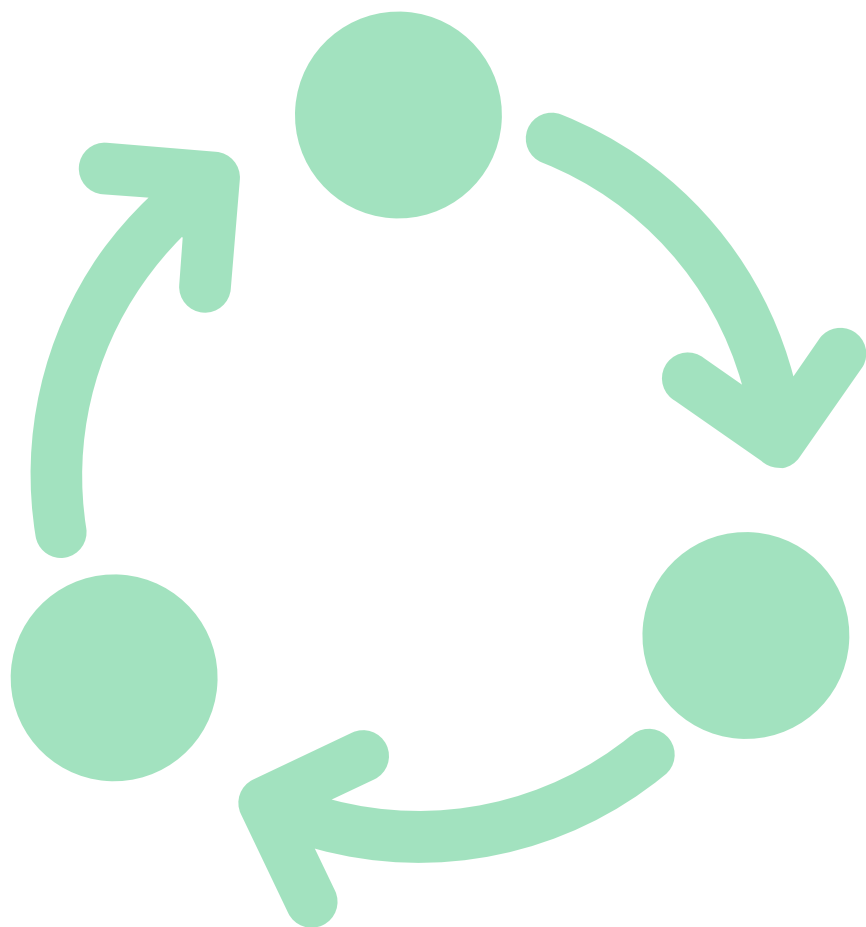

Sirkularitet for enhver pris?

Betongavfall er ikke der tilslagsprodusentene er
Vi har enorme mengder knuste masser som kan utnytttes
Knust betong $\approx$ knust fjell

Sirkularitet for enhver pris?

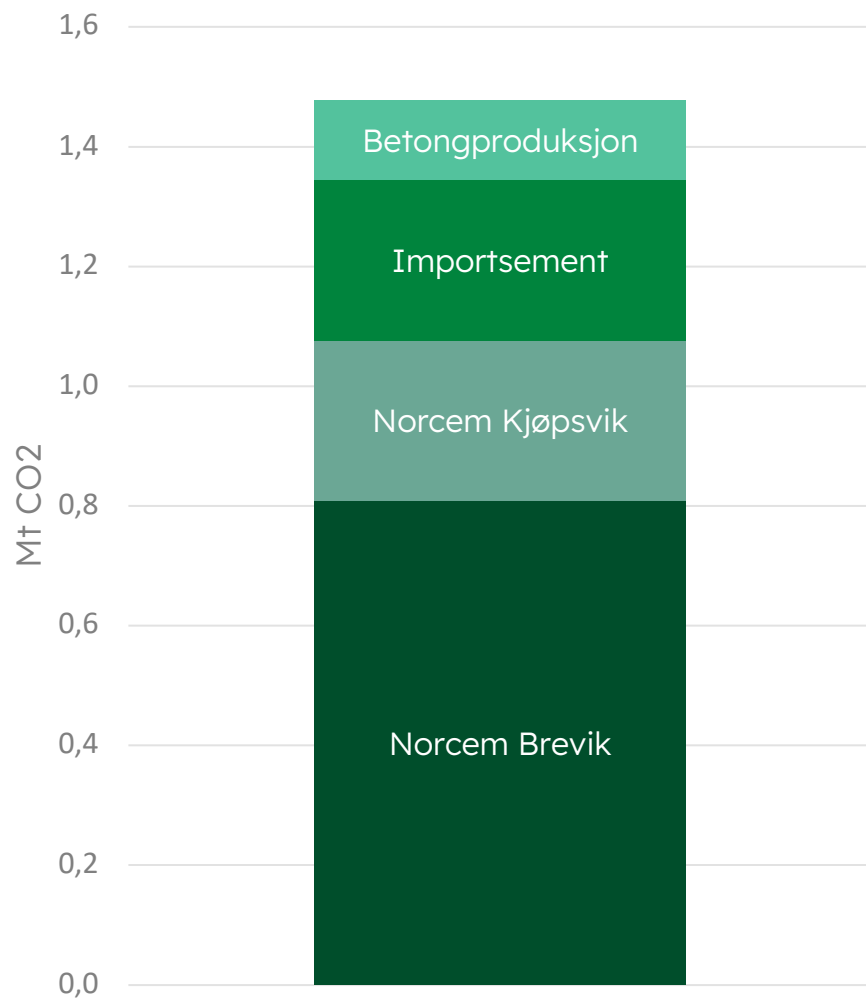
Økt grad av sirkularitet kan også medføre økte klimagassutslipp

Suboptimalisering må unngås!

Hovedmålsettinger må være:

- Begrense totalt ressursuttak
- Redusere den totale avfallsmengden

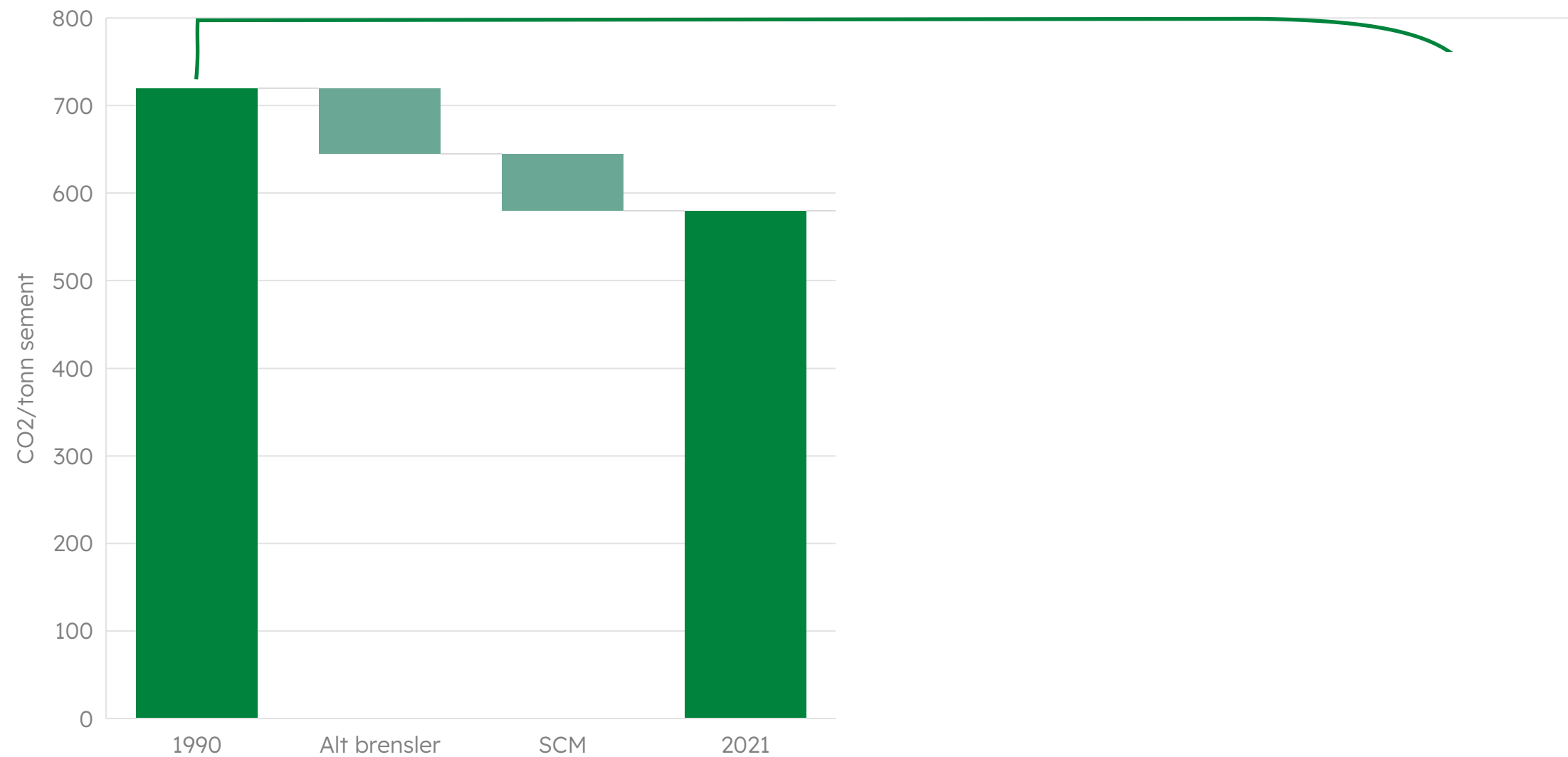
Utslippskildene til betong i Norge

- Konsentrerte utslippskilder, primært fra sementproduksjon
- Enkelttiltak i sementproduksjon gir stor totaleffekt
- Sementindustri inngår i internasjonal kvotehandel (ETS)
 - Utslipp registreres der de skjer
 - Importsement påvirker ikke norske utslippstall
 - Norcem har også noe eksport

Utvikling i utslippsnivå Brevik-sementer mot 2025

Brevik CCS: 20 år fra ide til igangsettelse (2005–2024)

Når alle andre grep er gjort,
hva gjør vi da?
Fanger CO₂!

Vise at **det er mulig å**
avkarbonisere en sektor som er
vanskelig å gjøre kutt i

400 kt

CO₂ fangst per år

Verdens første i sementindustrien!

Store deler til montering de neste månedene

Absorber photographed at construction site in Holland

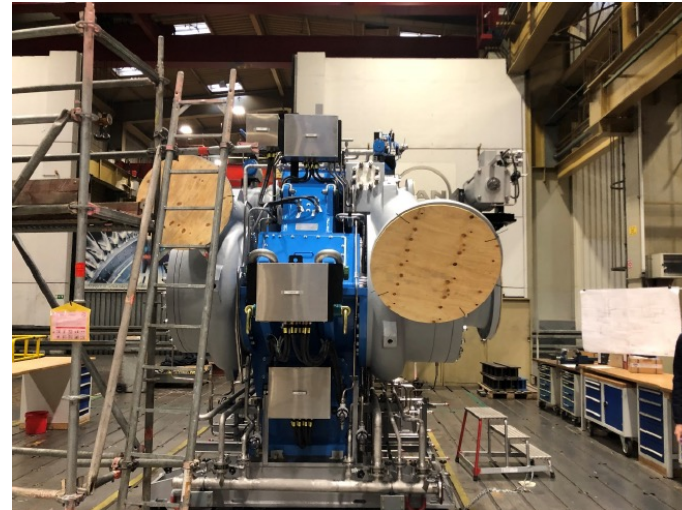
Module preassembled in Lithuania

Desorber

Oil lube unit

CO₂ compressor

DCC

Tekniske data:

fangstkapasitet:	400,000 t/å
Varmegjenvinning:	46 MW
Oppstart:	H2, 2024
Betong:	9,800 m ³
Armering:	1,500 t
Pæler:	12.5 km
Konstruksjonsstål:	1,650 t
Høyde, absorber	103 m

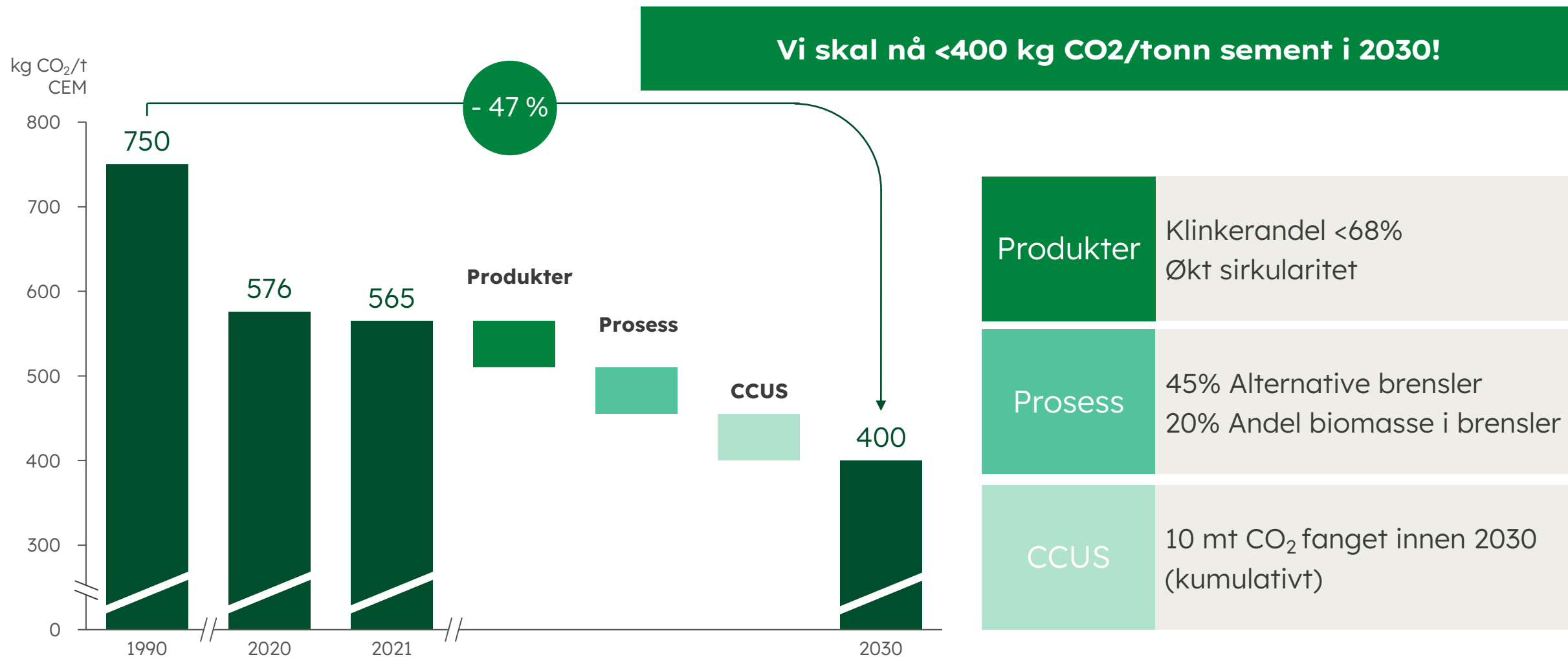
Akkurat nå: Under bygging!

Akkurat nå: Under bygging!

Vi reduserer CO₂-utslippene våre med nesten 50 % sammenlignet med 1990

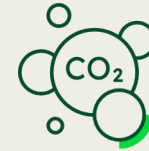
Våre konkrete løfter:

I 2030 skal 50 % av våre inntekter komme fra bærekraftige produkter

50%

Bærekraftige
produkter

Redusere og ombruke CO₂
Mindre CO₂ i sement og betong

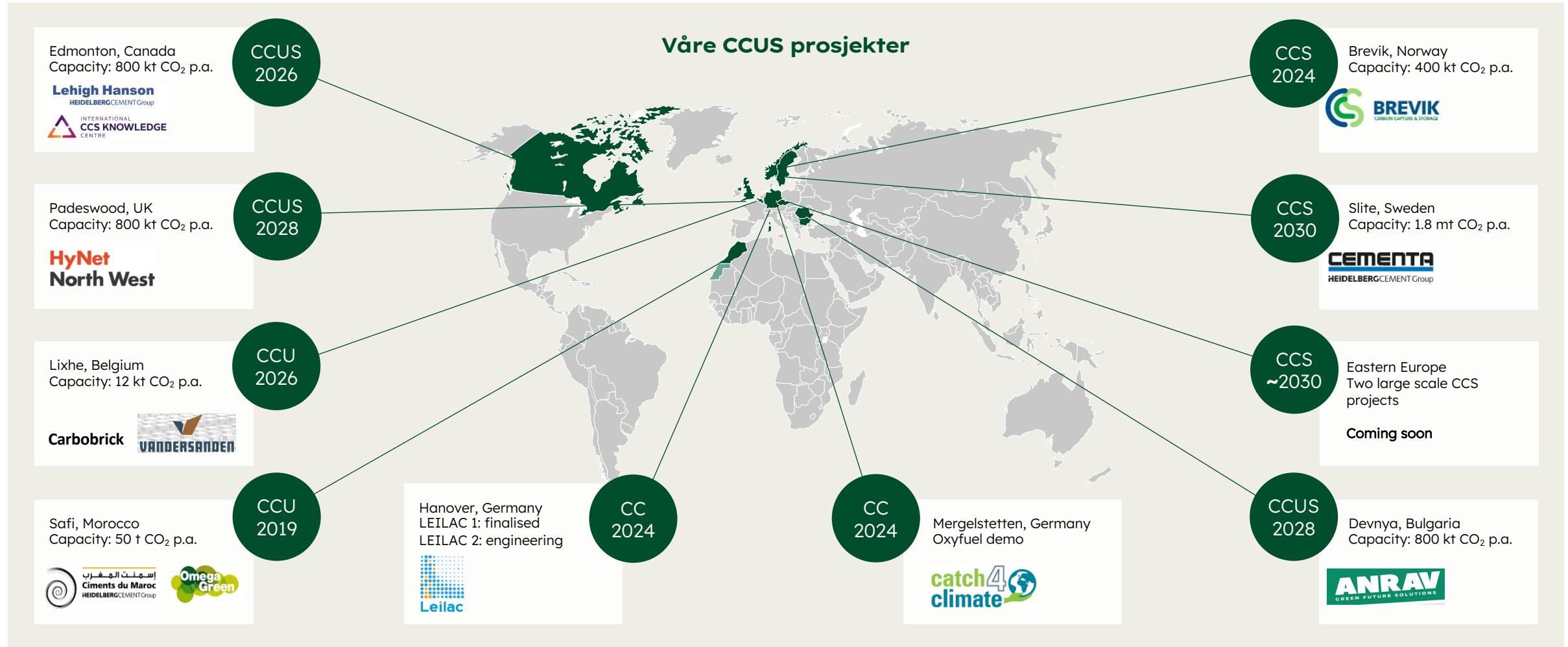

**Gjenvinne og redusere
materialbruk**
Mer sirkularitet i produktmiksen

Et bærekraftig produktspekter vil være vårt kjennemerke!

Drive CCUS med omfattende og mest avansert prosjektportefølje i sektoren

CCUS: Carbon capture, utilisation, and storage

Samarbeid og støtte er forutsetninger for karbonfangst

Interessen for prosjektet har vært overveldende
Fra studenter til kongelige

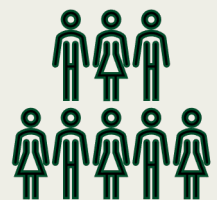
Støtte fra myndigheter og regjering
Hvert steg på veien

Industrielt partnerskap i verdikjeden
Mål om læring og skalering

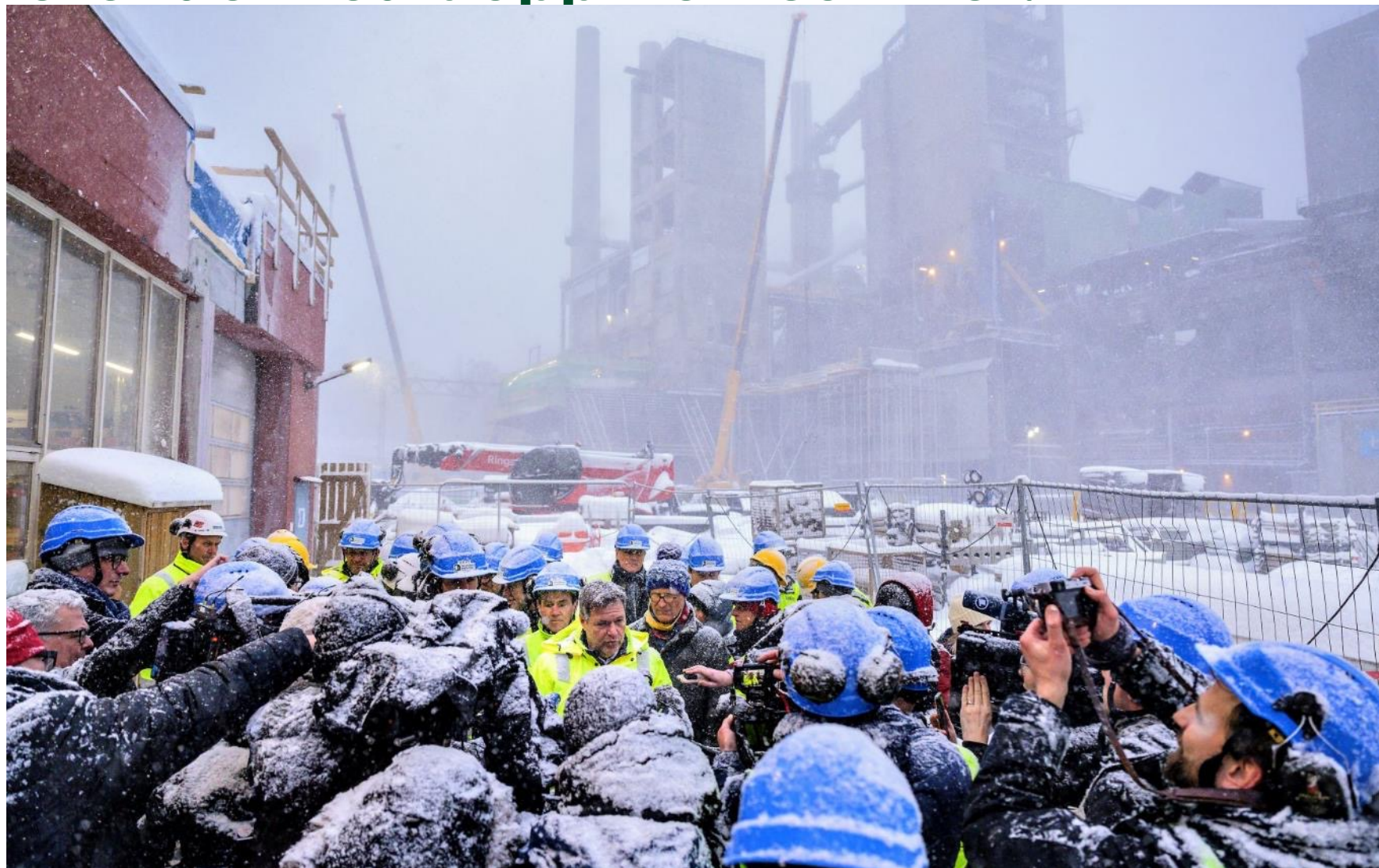

Positiv og inspirerende mediaoppmerksomhet!

**Interessen for
prosjektet har vært
overveldende**

Fra studenter til kongelige –
og en tysk visekansler!

Heidelberg
Materials